

Υπηρεσία Έγκαιρης Παρέμβασης στήριξης της οικογένειας και άμεσης εκπαίδευσης του παιδιού ηλικίας 0-3 χρόνων.

Πολυθεματική προσέγγιση

Με βάση τα διεθνή στατιστικά δεδομένα, η επίπτωση της απώλειας ακοής στον γενικό πληθυσμό είναι 1 παιδί ανά 800 γεννήσεις. Στην Κύπρο υπολογίζεται ότι γεννιούνται περίπου 8-9 παιδιά ανά έτος ενώ ο αριθμός συμπεριλαμβανομένων των επίκτητων περιπτώσεων απώλειας ακοής, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα δεδομένα της χώρας, δεν ξεπερνά τα 15 παιδιά.

Όραμα μας όλα τα παιδιά που διαγνώσκονται με απώλεια ακοής να παραπέμπονται για τοποθέτηση ακουστικού βοηθήματος και να τυγχάνουν στήριξη της οικογένειας. Στόχος μας ο αναπτυξιακός συγχρονισμός έτσι ώστε κάθε παιδί να αναπτύξει στο μέγιστο βαθμό τις ικανότητες του.

Έρευνες κατέδειξαν ότι τα παιδιά που διαγνώσκονται έγκαιρα, τους χορηγούνται ακουστικά βαρηκοίας πριν τους έξι μήνες ζωής τους και τυγχάνουν έγκαιρης παρέμβασης, στήριξης της οικογένειας, μπορούν να έχουν αποτελέσματα όμοια με αυτά των ακουόντων στον αντιληπτικό και γλωσσικό τομέα (Yoshinaga – Itano 1989). Η έρευνα του Mooler το 2000 έδειξε ότι τα παιδιά με Απώλεια Ακοής που είχαν επιδόσεις σε επίπεδα ακουόντων ήταν αυτά που διαγνώστηκαν κατά το πρώτο έτος της ζωής τους, των οποίων οι μητέρες εμπλέκονταν ενεργά στο πρόγραμμα στήριξης του. Τα ψηλά επίπεδα εμπλοκής της οικογένειας αποδείχτηκε να είναι πιο δυνατό κριτήριο επιτυχίας στη γλώσσα παρά η ηλικία του παιδιού όταν εντάχτηκε στο πρόγραμμα.

Με απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου, το Φεβρουάριο του 2018, έχει εγκριθεί η σύσταση και λειτουργία Πολυθεματικής ομάδας για στήριξη των οικογενειών με παιδιά με απώλεια ακοής , ηλικίας 0-3 ετών.

Η Πολυθεματική Ομάδα του Υπουργείου Υγείας, λειτουργεί στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και απαρτίζεται από:

- i. Ωτορινολαρυγγολόγο της ΩΡΛ Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας
- ii. Ακουολόγο του Γ. Ν. Λευκωσίας,
- iii. Δάσκαλο Κωφών με εξειδίκευση στα θέματα Έγκαιρης Παρέμβασης,
- iv. Κλινικό Ψυχολόγο,
- v. Λογοθεραπευτή του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού εξειδικευμένο στα θέματα παιδιών με απώλεια ακοής.
- vi. Κοινωνικό Λειτουργό
- vii. Λογοθεραπευτή του Υπουργείου Υγείας
- viii. Σε περίπτωση παιδιών με επιπρόσθετα προβλήματα, όπως τύφλωση, κινητικό πρόβλημα ή άλλο, συμμετέχει και αντίστοιχος ειδικός ή/ και παιδίατρος, ιδιώτης ή δημόσιος υπάλληλος.

Σε περίπτωση που ο Ειδικός ιατρός ΩΡΛ, ή άλλης ειδικότητας ως άνωθεν αναφέρεται, είναι ιδιώτης, μπορούν να παρουσιάσουν τα περιστατικά τους εφ' όσον το επιθυμούν. Εάν δεν δύνανται ή δεν θέλουν να συμμετέχουν στην Πολυθεματική Ομάδα, αποστέλλουν γραπτή έκθεση με τα αποτελέσματα των εξετάσεων και ενημερώνονται από τα πρακτικά.

Στη σύσταση και λειτουργία της εν λόγω πολυθεματικής ομάδας, ιδιαίτερο ρόλο διαδραματίζει η Σχολή Κωφών. Παρέχει Υπηρεσίες κατ' οικον. στήριξης της οικογένειας για άμεση αποκατάσταση της ακοής και εκπαίδευσης του παιδιού με εξειδικευμένο δάσκαλο κωφών και λογοθεραπευτή.

Παραπομπή παιδιών 0-3 για απώλεια ακοής

Ποια παιδιά παραπέμπονται στην πολυθεματική ομάδα;

Στην πολυθεματική ομάδα παραπέμπεται κάθε παιδί με διάγνωση ή υποψία απώλειας ακοής. Αυτό συμπεριλαμβάνει παιδιά με:

- Μονόπλευρη ή αμφοτερόπλευρη απώλεια ακοής
- Νευροαισθητήρια απώλεια ακοής
- Απώλεια ακοής 30 dB HL ή χειρότερα στις συχνότητες 500, 1000, 2000, 4000Hz
- Ατρησία ωτός
- Απώλεια τύπου αγωγιμότητας (δυσλειτουργία μέσου ωτός)
- Ακουστική νευροπάθεια
- Νεογνό που δεν πέρασε τον πρώτο ανιχνευτικό έλεγχο ακοής.

Παραπομπή στην πολυθεματική ομάδα μπορεί να γίνει από οποιοδήποτε Επαγγελματία Υγείας, ειδικό δάσκαλο, Λογοθεραπευτή, ιδιώτη ή δημόσιο υπάλληλο, συμπληρώνοντας το σχετικό έντυπο για τον σκοπό αυτό.

Τα Μέλη της Πολυθεματικής Ομάδας :

- έχουν εξειδικευμένη εκπαίδευση και εμπειρία σε θέματα ακουστικής απώλειας
- έχουν κοινά πρωτόκολλα ανίχνευσης και επανίχνευσης σε όλη τη χώρα
- καλύπτουν όλους τους τύπους απώλειας ακοής εκ γενετής ή/και επίκτητης
- ενημερώνονται για τη διαγνωστική, ακουολογική και γενική ιατρική αξιολόγηση
- επιτηρούν και παρακολουθούν την πρόοδο του παιδιού με συλλογή στοιχείων μέσα από αξιολογήσεις τουλάχιστον στην ηλικία των 6, 12, 18, 24, 30 και 36 μηνών και μετά ετησίως.
- ενημερώνουν για τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων όλους τους εμπλεκόμενους που έχουν άμεση σχέση με το πρόγραμμα του παιδιού στη βάση σχετικού Πρωτοκόλλου.

Ο ρόλος του κάθε μέλους της Πολυθεματικής Ομάδας περιλαμβάνει τα πιο κάτω:

(α) Ωτορινολαρρυγγολόγος

- Συντονίζει τις Πολυθεματικές Ομάδες, διαχειρίζεται το πρόγραμμα και αξιολογεί την ποιότητα των υπηρεσιών.
- Συμμετέχει στην Πολυθεματική Ομάδα, που καταρτίζει το Ατομικό Οικογενειακό Πρόγραμμα Υπηρεσιών του παιδιού.
- Εισηγείται την κατάλληλη ιατρική και ακουολογική αντιμετώπιση του παιδιού.
- Συνεργάζεται με τους άλλους εμπλεκόμενους.

(β) Ακουολόγος

- Συμμετέχει στην Πολυθεματική Ομάδα, που καταρτίζει το Ατομικό Οικογενειακό Πρόγραμμα Υπηρεσιών του παιδιού.
- Επαναξιολογεί την ακοή και επιβεβαιώνει τα αποτελέσματα
- Εισηγείται την κατάλληλη ακουολογική αντιμετώπιση του παιδιού.
- Συμμετέχει στην αξιολόγηση της υποψηφιότητας για κοχλιακό εμφύτευμα.
- Παρακολουθεί συστηματικά την ακοή και εξέλιξη του παιδιού με το ακουστικό βοήθημα ή κοχλιακό εμφύτευμα.
- Συνεργάζεται με Τον Ειδικό εκπαιδευτικό που παρακολουθεί το παιδί στο σπίτι για την επιβεβαίωση της αποτελεσματικότητας της ρύθμισης της τεχνολογίας

(γ) Κοινωνικός Λειτουργός

- Ενημερώνει στην πρώτη συνάντηση την οικογένεια για υπηρεσίες και παροχές, που θα αξιοποιήσει.
- Έρχεται σε επαφή με τον αρμόδιο κοινωνικό λειτουργό της περιφέρειας και τον ενημερώνει για την περίπτωση, ώστε να πραγματοποιήσει την πρώτη του επίσκεψη.
- Συμμετέχει στις πολυθεματικές συναντήσεις, όπου χρειάζεται.
- Παρεμβαίνει σε προβλήματα της οικογένειας, όπου χρειάζεται.

(δ) Κλινικός Ψυχολόγος των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας.

- Συμμετέχει στην πολυθεματική ομάδα, που καταρτίζει το Ατομικό Οικογενειακό Πρόγραμμα Υπηρεσιών του παιδιού.
- Παρεμβαίνει ο ίδιος για αξιολόγηση και σχεδιασμό της παρέμβασης, στήριξη της οικογένειας και θεραπείας όπου χρειάζεται.
- Έρχεται σε επαφή με τον Ψυχολόγο της περιφέρειας διαμονής της οικογένειας του παιδιού και τον ενημερώνει για την περίπτωση, ώστε να πραγματοποιεί την πρώτη του επίσκεψη.

(ε) Λογοθεραπευτής

- Συμμετέχει στην Πολυθεματική Ομάδα, που καταρτίζει το Ατομικό Οικογενειακό Πρόγραμμα Υπηρεσιών του παιδιού.
- Παρακολουθεί την γλωσσική, και επικοινωνιακή ανάπτυξη του βρέφους.
- Αξιολογεί το επίπεδο ανάπτυξης ακροαστικών δεξιοτήτων, δεξιοτήτων αντίληψης και κατανόησης προφορικού λόγου του παιδιού κάθε 6μήνες.
- Παρεμβαίνει ο ίδιος για θεραπεία ή παραπέμπει στον αντίστοιχο λογοθεραπευτή της περιφέρειας.
- Συμμετέχει σε επιμορφωτικά σεμινάρια για εκπαιδευτικούς και λογοθεραπευτές όταν του ζητηθεί.
- Έρχεται σε επαφή με τους ιδιώτες λογοθεραπευτές που παρακολουθούν τα παιδιά για στήριξη και απόσπαση πληροφοριών στη φάση της αξιολόγησης
- Παρέχει συμβουλευτική στήριξη στην οικογένεια όταν κριθεί χρήσιμο από τον Ειδικό εκπαιδευτικό που παρακολουθεί την οικογένεια και το παιδί.

(στ) Δάσκαλος Κωφών με εξειδίκευση στα θέματα έγκαιρης παρέμβασης

- Αναλαμβάνει την οικογένεια αμέσως μετά τη διάγνωση
- Καταρτίζει το Ατομικό Οικογενειακό Πρόγραμμα Υπηρεσιών του παιδιού μαζί με τα υπόλοιπα μέλη της Πολυθεματικής Ομάδας.

- Επισκέπτεται την οικογένεια και αναλαμβάνει συμβουλευτικό και εκπαιδευτικό έργο (καθοδηγεί και στηρίζει τις οικογένειες).
- Αξιολογεί τη γενική και επικοινωνιακή ανάπτυξη του παιδιού.
- Διοργανώνει ομαδικές επιμορφώσεις και εργαστήρια για τους γονείς.
- Συνεργάζεται με όλα τα μέλη της Πολυθεματικής Ομάδας.
- Ενημερώνει γραπτώς τον συντονιστή της ομάδας την πρώτη φορά που επισκέπτεται την οικογένεια και ακολούθως σε συχνά χρονικά διαστήματα
- Επικοινωνεί και ενημερώνει τον ακουολόγο για τις παρατηρήσεις του όσον αφορά στην ανταπόκριση του παιδιού με τα ακουστικά.
- Προετοιμάζει το παιδί για το ελεύθερο πεδίο και συμμετέχει όπου χρειάζεται
- Συμμετέχει στην αξιολόγηση της υποψηφιότητας για κοχλιακό εμφύτευμα
- Στηρίζει τους γονείς στη φάση που θα τοποθετήσουν το παιδί σε σχολικό πλαίσιο, δίνει γραπτές πληροφορίες για τις συνθήκες που θα πρέπει να υπάρχουν στο χώρο που θα φοιτά το παιδί, ενημερώνει το προσωπικό για την απώλεια ακοής του παιδιού, για τη χρήση του ακουστικού, για προσεγγίσεις που μπορούν να στηρίξουν την ένταξη του παιδιού στην ομάδα και συμμετέχει στην αξιολόγησή του.